Pristupačnost bez kompromisa

portal DOT | 5 lipnja, 2026

Digitalna pristupačnost u Hrvatskoj više nije samo deklarativna tema ili izraz dobre volje — ona je zakonska obveza, tehnološka realnost i poslovna praksa. **Međunarodna konferencija o digitalnoj pristupačnosti „Pristupačna budućnost“**, održana 2. lipnja 2026. godine u zagrebačkom hotelu Sheraton, jasno je pokazala da se razgovor o inkluziji pomaknuo s očekivanja i obećanja na konkretna rješenja.

Prema dostupnim podacima, oko 17 posto stanovništva Hrvatske ima neku vrstu invaliditeta, što dodatno naglašava važnost sustavnog pristupa uklanjanju digitalnih i fizičkih prepreka. Konferenciju zato već petu godinu zaredom organizira **Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnost** (HAKOM) u suradnji s **Poslovnim dnevnikom**. Ovaj događaj postao je ključno mjesto na kojem tijela javne vlasti, akademska zajednica, industrija i udruge osoba s invaliditetom razmjenjuju znanja i promiču univerzalni dizajn kao temelj inkluzivnog društva. Ovogodišnji fokus bio je usmjeren na ulogu umjetne inteligencije te utjecaj novog zakonodavnog okvira na svakodnevni život.

Zakonski okvir koji mijenja pravila igre: Od direktive do prakse

Kontekst ovogodišnje konferencije nemoguće je promatrati bez osvrta na **Zakon o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga**, koji je Hrvatski sabor donio u lipnju 2025. godine, a koji je stupio na snagu krajem istog mjeseca. Tim je aktom Hrvatska u svoje zakonodavstvo prenijela Europski akt o pristupačnosti.

Na papiru, ali i u praksi, to znači da širok spektar proizvoda i usluga — od bankomata, pametnih telefona i samoposlužnih terminala, pa sve do komunikacijskih platformi i putničkog prijevoza — sada mora biti prilagođen osobama s invaliditetom.

Svečano otvaranje konferencije obilježila su obraćanja čelnih ljudi regulatornih tijela i vlasti, koji su istaknuli ulogu tehnologije, ali i potrebu za odgovornim razvojem.

„To je ambiciozno, ali sve vizije počinju tako. Tehnologija ima smisla samo ako je dostupna svima.“ – istaknuo je ravnatelj HAKOM-a Miran Gosta.

Glavni urednik Poslovnog dnevnika Mladen Miletić ukazao je na potencijal osoba s invaliditetom kao radne snage *„koju često kao društvo ne vidimo“.*

Državni tajnik **Ivan Vidiš** iz Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike naglasio je važnost dostupnosti tržišta rada te potrebu za daljnjim razvojem fizičke pristupačnosti.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom Darijo Jurišić upozorio je na ključne izazove u digitalnom prostoru:

„Poseban izazov je što OSI nisu dovoljno uključene u testiranje i stvaranje digitalnih rješenja jer oni najbolje mogu procijeniti je li im nešto korisno.“

Europska iskustva i inovativne aplikacije u praksi

Konferencija je ponudila iznimno bogat uvid u konkretna regulatorna iskustva i napredna tehnološka rješenja koja oblikuju europsku i domaću praksu. Uvodni dio ovog tematskog bloka bio je posvećen regulatornim okvirima, pri čemu je Dominika Belendesi detaljno predstavila praksu mađarskog regulatornog tijela NMHH-a. Na njezino izlaganje prirodno se nadovezala Kateřina Skalová iz tvrtke *Deafcom Solutions*, koja je ponudila dublju analizu usluga elektroničkih komunikacija, promatrajući ih kroz stroge odredbe i zahtjeve Europskog akta o pristupačnosti.

Posebnu pozornost sudionika privukle su prezentacije inovativnih aplikacija koje izravno utječu na sigurnost i kvalitetu života korisnika. Becca Hume iz tvrtke *Inclutech Accessible* tako je uživo

demonstrirala rad aplikacije *TapSOS*, naprednog alata koji rješava kritičan problem u kriznim situacijama. Ova aplikacija omogućuje potpuno neverbalno kontaktiranje hitnih službi jednostavnim korištenjem ekrana osjetljivog na dodir, a njezina ključna prednost leži u tome što se točna lokacija korisnika u istom trenutku automatski dijeli s operaterima putem GPS-a, čime se drastično ubrzava slanje pomoći.

Uz strana rješenja, predstavljen je i izniman domaći tehnološki uspjeh. Profesor Mario Salai demonstrirao je hrvatsku aplikaciju *AISight*, osmišljenu i razvijenu s ciljem poticanja maksimalne samostalnosti slijepih i slabovidnih osoba. Oslanjajući se na napredne mogućnosti umjetne inteligencije, *AISight* u stvarnom vremenu detaljno opisuje okolinu korisniku, pretvarajući vizualne informacije u pristupačne podatke za kretanje i svakodnevni život.

Naposljetku, tehnološki krug zatvorio je Jan Lundin iz tvrtke *Accessibility Cloud AB*, koji je fokus prebacio na samu arhitekturu digitalnog prostora. On je prisutnima prikazao moderne, automatizirane mogućnosti primjene umjetne inteligencije pri testiranju internetskih stranica, demonstrirajući kako se suvremeni algoritmi mogu učinkovito upotrijebiti za brzu evaluaciju i podizanje razine digitalne pristupačnosti u skladu s najnovijim standardima

Panel rasprava: „Koliko umjetna inteligencija mijenja život osoba s invaliditetom?”

Najviše pozornosti privukla je panel rasprava o utjecaju umjetne inteligencije na život osoba s invaliditetom, koju je moderirala prof. dr. sc. Željka Car s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Istaknula je temeljno načelo modernog razvoja:

„Budućnost nije da ljude prilagođavamo tehnologiji, nego tehnologiju ljudima.“

U nastavku konstruktivnog dijaloga, sudionici panela ponudili su različite i nadasve realne perspektive o tome kako se ovo načelo manifestira u svakodnevnoj praksi. Alma Zulim iz Udruge gluhih i nagluhih Istarske županije pritom je naglasila da su napredna tehnološka rješenja itekako dobrodošla i da imaju potencijal znatno olakšati život korisnika, no odmah je upozorila na ključnu prepreku: ona u stvarnosti prečesto ostaju teško dostupna zbog izraženih financijskih ili infrastrukturnih ograničenja. Iz njezina izlaganja jasno proizlazi da digitalna rješenja, želi li ih se smatrati uistinu uključivim, prije svega moraju postati široko dostupna svima, a ne tek ostati izolirani primjeri tehničke naprednosti.

Slično razmišljanje o praktičnoj primjeni tehnologije podijelila je i Marija Livajušić iz Centra UP 2 DATE, koja se u svojem svakodnevnom životu intenzivno oslanja na alate temeljene na umjetnoj inteligenciji. Ona u sustavima umjetne inteligencije vidi snažnu polugu i podršku za ostvarivanje veće osobne samostalnosti, ali istovremeno mudro napominje kako je ovdje ipak riječ isključivo o digitalnom asistentu. Prema njezinim riječima, ta tehnologija nikada ne može i ne smije u potpunosti zamijeniti nezamjenjiv ljudski faktor, spremnost na kritičko razmišljanje te obaveznu i temeljitu provjeru svih dobivenih informacija.

Naposljetku, rasprava se s digitalne pristupačnosti prirodno proširila i na pitanje fizičke mobilnosti i kretanja u prostoru o kojima je govorio Andrija Tabak iz udruge SUMSI. On je, krećući se uz pomoć invalidskih kolica, detaljno ukazao na svakodnevne prostorne i prometne prepreke s kojima se osobe s invaliditetom neprestano susreću. Kroz vizionarski, ali opipljiv primjer razvoja autonomnih vozila, Tabak je zorno demonstrirao koliko bi tehnološke inovacije u sferi modernog javnog i privatnog prijevoza mogle dramatično povećati razinu neovisnosti, olakšati kretanje te u konačnici podići ukupnu kvalitetu života i društvene integracije svih osoba s invaliditetom.

„Iskustvo zlata vrijedi“: Razbijanje stereotipa na tržištu rada

Završni dio konferencije bio je posvećen tradicionalnom projektu Poslovnog dnevnika „Iskustvo zlata vrijedi“**.** Na svečanosti su dodijeljena priznanja tvrtkama i studentima s invaliditetom koji su bili uključeni u programe stručne prakse.

Glavni urednik Mladen Miletić tom je prigodom podvukao važnost ekonomske inkluzije: ***„Pravo na rad jedno je od temeljnih ljudskih prava***. ***Naš je cilj razbijati stereotipe i predrasude te omogućiti ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada osobama koje kreću s nepovoljnijih početnih pozicija.*****"**

Zaključak s konferencije: Tehnologija posjeduje golem potencijal da postane snažan alat za veću samostalnost i uključenost osoba s invaliditetom, no ključ njezina uspjeha leži u tome da se razvija uz aktivno i ravnopravno sudjelovanje onih kojima je namijenjena.

Cjelovita snimka konferencije „Pristupačna budućnost“ dostupna je za pregled na službenim kanalima organizatora, odnosno poveznici.